

30 בנובמבר 2023

ישראל אבישר
מנהל אגף כלי ירייה
המשרד לביטחון לאומי

לכבוד
עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
משרד המשפטים
במייל

שלום רב,

דחוף

הנדון: בטלות רישיונות נשק שאושרו בידי פקידי רישוי נטולי סמכות

1. הרינו לפנות אליכם בדחיפות בשם קואליציית "האקדח על שולחן המטבח" המאגדת 19 ארגוני חברה אזרחית, בעניין הסמכתם הבלתי חוקית של עשרות עובדי הכנסת ושל ארבעה מעובדי לשכתו של השר בן גביר כ"פקידי רישוי" כלי ירייה. נבקשכם להורות על **ביטול לאלתר של כל רישיונות הנשק שאושרו על ידי פקידי רישוי אלה ובמקרים שבהם מומשו כבר הרישיונות, יש להורות על הפקדת כלי הנשק עד לבדיקה מחודשת**. על אגף כלי ירייה לבצע את הליך הרישוי באופן מלא מחדש בידי פקידי רישוי מוסמכים של האגף.
2. בנוסף, ראוי לעצור לאלתר את פעילותם של כלל עובדי רישוי כלי הירייה החדשים שגויסו, ובכלל זה בנות שירות לאומי, עד לבחינת כשירותם לתפקיד וביצוע הכשרה מלאה ומספקת בטרם מינוים.
3. לצורך התמודדות עם הביקוש האדיר לכלי ירייה מאז פרוץ המלחמה, תוגבר אגף כלי הירייה בעשרות עובדים נוספים והוקמו "חמ"לי חירום". העובדים החדשים שגויסו לצורך סיוע בהליך רישוי כלי הנשק כוללים: כ-80 עובדים שנוידו מהמשרד לביטחון לאומי וממשרדים נוספים; בנות שירות לאומי; עשרות עובדי הכנסת שמאיישים חמ"ל בכנסת.
4. מכתבה שפורסמה בתקשורת (גיוש בריינר, המשרד לביטחון לאומי מינה אנשים בלא הסמכה חוקית לאשר רישיונות נשק, **הארץ**, 28.11.2023) וכן מהדיון שנערך אתמול בוועדה לביקורת המדינה של הכנסת עולה, כי השר לביטחון לאומי מינה את העובדים החדשים כ"פקידי רישוי" בהתאם לחוק כלי הירייה והם הוסמכו לטפל בבקשות לרישוי נשק (בשני תבחינים), ובכלל זה ביצוע ראיון טלפוני למבקשים, בהליך מזורז שכלל **יום הכשרה** שבמסגרתו התקיים גם מבחן. עוד התברר בדיון, כי פקידי הרישוי שהופעלו בחמ"לים השונים קיבלו גישה מלאה למאגרי אגף הרישוי והאפשרות לבחור את מבקשי הרישוי שבהם יטפלו היתה פתוחה בפניהם.
5. על פי חוק כלי היריה, פקיד הרישוי מתמנה על ידי השר ואחראי באופן מלא על כל הליך הרישוי עד להחלטה על מתן רישיון או סירוב לתתו. פקיד הרישוי נדרש לבחון את הזכאות של מבקש הרישיון ובכלל זה לוודא שהמועמד עומד בתנאי הסף לעניין כושרו הרפואי ואישור משטרתו, לוודא שליטה מספקת בעברית וכן לקיים ראיון עם המבקש כדי לעמוד על כשירותו. משמעות הדבר, כי **מדובר בסמכות שלטונית רגישה מעין כמותה הכוללת הפעלת שיקול דעת**

מהותי לאשר או לדחות בקשה לשאת כלי ירייה ויש לתתה בידי אנשים מיומנים ומוכשרים בלבד. משכך, מינויים של עשרות פקידי רישוי בלתי מיומנים שאינם עומדים בכל דרישות סף ואשר עברו הדרכה מזוהזת ביותר – הוא בלתי סביר.

6. לא למותר לציין עוד כי אין זה סביר לאפשר לבנות שירות, הצעירות ככלל מגיל המינימום לקבלת רישיון לכלי ירייה ונעדרות כל רקע או ניסיון רלוונטי, למלא תפקיד המחייב יכולת עמידה על כשירותם ומהימנותם של אנשים להחזיק בכלי נשק וקבלת החלטות הרות גורל ובעלות פוטנציאל גבוה במיוחד לסיכון חיי אדם.

7. מעבר לסיכונים הברורים הטמונים במהלך זה, מתברר כי **מינוי עובדי הכנסת ועובדי לשכתו של השר בן גביר – אינה חוקית**. מתן סמכויות של רישוי כלי ירייה בידי עובדי הרשות המחוקקת פוגע בעקרון הפרדת הרשויות והוא פסול מיסודו. אף אם עובדי הכנסת שהוסמכו אינם לוקחים חלק באופן ישיר בעבודת הביקורת של הכנסת כלפי המשרד לביטחון לאומי, קיים ניגוד עניינים מובנה בין הרשות המחוקקת לרשות המבצעת שלא ניתן לטשטש אותו.

8. מהדיון שהתקיים אתמול בוועדה עלה, כי בעקבות חוות דעת של הייעוץ המשפטי של הכנסת הופסקה הסמכתם של עובדי הכנסת כ"פקידי רישוי" המאשרים בקשות לרישוי כלי ירייה והם משמשים כמוקד סיוע בלבד. אלא שאין להסתפק בכך ויש להבטיח, כי **כלל האישורים שהונפקו על ידי עובדי הכנסת בכובעם כ"פקידי רישוי" יבוטלו לאלתר ותתבצע בחינה מחודשת של הבקשות**.

9. כך, יש לבטל גם את הרישיונות שהונפקו בידי ארבעת עובדי השר בן גביר (משרות אמון) שמונו גם הם כפקידי רישוי בשבועות האחרונים. מינויים של עובדי לשכתו של השר בן גביר באישור רישיונות נשק נגוע באי חוקיות קשה ובפוליטיזציה של הליך רישוי כלי ירייה. עובדים המועסקים במשרות אמון מתמנים באופן חריג ללא הליך בחירה שוויוני והם מורשים לפעול רק לצורך סיוע לנבחר או למנכ"ל במילוי תפקידיהם וחל עליהם איסור להיות מעורבים בפעולות ביצוע של המשרד או למלא תפקיד המתייחד לסגל המקצועי הקבוע. הנחיית נציב שירות המדינה, "איוש לשכות שרים וסגני שרים", קובע, כי "העוזרים והיועצים בלשכת נבחר יפעלו כזרועו הארוכה של הנבחר במילוי תפקידו... **על העוזרים והיועצים חל איסור להתערב בעבודת הגורמים המקצועיים של המשרד**".

10. הצורך להתמודד עם הביקוש האדיר לכלי ירייה בעת הזאת אינו יכול להצדיק חריגה קיצונית כל כך מהחוק ויצירת מסלול רישוי נשק רשלני שנותן בידי אנשים בלתי כשירים סמכויות שלטוניות רגישות כל כך. צר לנו על שהאגף לכלי ירייה משתף פעולה עם מדיניות שרואה בכלי ירייה מוצר שיש לחלק כמה שיותר ממנו וכמה שיותר מהר וזאת תוך יצירת סיכונים נרחבים לחיי אדם בבתים ובמרחב הציבורי.

11. יודגש כי דווקא בעת הזאת, שבה חלה עלייה דרמטית במספר הבקשות לרישיונות לכלי ירייה (למעלה מ 200 אלף מאז 7 באוקטובר), חלה חובה על הרשויות לנקוט באמצעי זהירות מוגברים על מנת למנוע פגיעה מיותרת נוספת בחיי אדם. לצד ההבנה שסף החרדה הגבוה מוביל אנשים רבים להגיש בקשה לנשק, אין לשכוח את ההשלכות החמורות שיש לתפוצה נרחבת של נשק במרחב הציבורי והפרטי, בין היתר – בעלייה במקרי התאבדויות, באיום

מוחשי לנשים וילדים החיים תחת אלימות, ובהתגלגלות של כלי הירייה לידיים עברייניות
 ופגיעה בחפים מפשע.

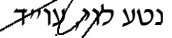
12. נבקש לקבל מענה דחוף למכתב זה כדי שנוכל לשקול את צעדינו.

אן סוצ'יו, עו"ד

האגודה לזכויות האזרח

בברכה,

נטע לאבי, עו"ד
 עמותת איתך מעכ (מעכ) משפטניות למען צדק חברתי

העתקים:

עו"ד אריאל סיזל, יועמ"ש המשרד לביטחון לאומי

עו"ד שגית אפק, יועמ"שית הכנסת